

KLIMA- OG MILJØUDVALGET

Klima- og Miljøudvalget varetager følgende delområder:

- klimaindsats, såvel CO₂-reduktion som klimatilpasning
- strategisk energiplanlægning
- bygningsvedligeholdelse
- myndighedsopgaver vedrørende vand, varme og spildevand
- renovation
- miljølovgivning herunder miljøgodkendelser, miljøtilsyn, jordforurening og kystbeskyttelse

Udvalgets opgaver er reguleret efter en række love, herunder miljøbeskyttelsesloven, vandlovsloven, varmeforsyningsregler og regler for vandforsyning.

Klima- og Miljøudvalgets udgifter omfatter både det skattefinansierede og det brugerfinansierede område. Udgifter på det skattefinansierede område knytter sig til miljø- og klimaindsatsen samt bygningsvedligeholdelse. Det brugerfinansierede område vedrører renovation.

Økonomisk resultat

Klima- og Miljøudvalget 1.000 kr. Priseniveau 2017 (- = udgifter, + = indtægter)	Budget 2017		Omlaceringer		Tillægsbevilling		Korrigeret budget		Regnskab 2017		Afvigelse (netto) m.l. opr. budget og regnskab
	U	I	U	I	U	I	U	I	U	I	
Klima- og Miljøudvalget	-166.365	89.690	0	0	-4.399	-107	-170.764	89.583	-162.028	79.102	-6.250
Fælles område*	272	0	-272	0	0	0	0	0	0	0	-272
Miljø	-17.250	902	0	0	-9.602	-107	-26.852	795	-18.895	1.193	-1.354
Bygningsvedligeholdelse, central	-47.466	0	272	0	5.292	0	-41.902	0	-44.968	153	2.651
Renovation	-101.921	88.788	0	0	-89	0	-102.010	88.788	-98.165	77.757	-7.275
Heraf:											0
Serviceudgifter i alt	-64.571	902	0	0	-4.406	-107	-68.977	795	-64.119	1.345	895
Ikke serviceudgifter i alt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overførselsudgifter i alt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brugerfinansieret udgifter i alt	-101.794	88.788	0	0	7	0	-101.787	88.788	-97.908	77.757	-7.145
Netto i alt	-76.675	0	0	0	-4.506	-81.181	-82.925	-82.925	-82.925	-82.925	-6.250

*= Budgetteret produktivitetstigning til udmøntning inden budgetårets start. Udmøntningsprocessen er koordineret i en tværgående produktivtetsarbejdsgruppe.

Af tabellen ses, at Klima- og Miljøudvalget i 2017 har haft et samlet merforbrug på 6,3 mio. kr., hvoraf merforbruget på 7,1 mio. kr. er på de brugerfinansierede områder. Klima- og Miljøudvalget har haft et samlet mindreforbrug på serviceudgifterne på 0,9 mio. kr. i 2017 i forhold til oprindeligt budget.

Central bygningsvedligeholdelse har haft et mindreforbrug på 2,7 mio. kr. Puljen til central bygningsvedligeholdelse budgetteres på Klima- og Miljøudvalget. Forbruget konteres imidlertid på de rette funktioner på andre udvalg. Samlet set er der et merforbrug i forhold til oprindeligt budget på 5,3 mio. kr., der er finansieret af rammeoverførsler.

På det primært brugerfinansierede område renovation har der været et samlet merforbrug på 7,3 mio. kr. Merforbruget skyldes indkøb af beholdere og containere til den nye affaldsordning for private husstande, der implementeres i 2017 og 2018.

Det øvrige merforbrug på 1,4 mio. kr. knytter sig til projekter vedrørende miljø og klima, der strækker sig over flere år.

Årets indsatsområder

Affaldsområdet 2017

Fra 1. maj 2017 blev den sydlige del af Roskilde Kommune svarende til Gl. Ramsø Kommune - som de første – en del af den nye affaldsordning. Fra 1. september kom den nordlige del af Roskilde Kommune svarende til Gl. Gundsø Kommune også med. Affaldsordningen sigter mod 40 % genanvendelse i 2018 og 50 % i 2024 som fastlagt i *Affalds- og ressourceplanen 2015-2024*. Sammen med de nye beholdere og containere er der uddelt en køkkenspand, bioposer til madaffald samt vejledning om sorteringen og den nye ordning generelt. Udrulningen er forløbet planmæssigt.

Efter udbud i 2016 af indsamling og kørsel af renovation og emballage fra kommunale institutioner har der været fokus på at få et godt afsæt for den nye sorteringsordning. Ordningen starter op 1. august 2018.

Håndtering af bygge- og anlægsaffald

Roskilde Kommune har haft øget fokus på korrekt håndtering af bygge- og anlægsaffald i forbindelse med nedrivning og ombygning. Det har bidraget til at øge kvaliteten i affaldshåndteringen af store mængder bygge- og anlægsaffald.

Stormflod og klimatilpasning

I 2017 er der arbejdet videre med projekterne for stormflodssikring i Jyllinge Nordmark og Inderfjorden. Der er etableret digelag både i Inderfjorden Vest og i Jyllinge Nordmark, som medvirker ved alle centrale beslutninger i projektering og myndighedsansøgninger. Byrådet afsatte i 2014 godt 44 mio. kr. på anlægsbudgettet til dette arbejde.

Stormflodssikringen i Inderfjord Vest blev etableret i 2. halvår af 2017, og der blev gennemført en beredskabsøvelse i midten af december. Området kan nu beskyttes på knap to timer.

Der blev afgjort tre klagesager over kommunale afgørelser vedrørende Jyllinge Nordmark i maj 2017. Afgørelse om lokalplan og VVM-tilladelse blev hjemvist, og afgørelse om gennemførelse af kystbeskyttelsen blev delvist hjemvist – alene for bidragsfordelingen. Byrådet traf nye afgørelser om lokalplan, VVM-tilladelse og bidragsfordeling i november 2017. Inden årets udgang var 8 af de 10 fornødne myndighedsgodkendelser på plads. De sidste to godkendelser forventes i starten af 2018. EU-udbud af anlægget forventes gennemført i foråret 2018.

Vand og Klimatilpasningshandleplan

Vand og klimatilpasningsstrategien blev i 2013 udmøntet i en *Vand og Klimatilpasningshandleplan for 2013 til 2016*. Klimatilpasningshandleplanen er i 2015 revideret for perioden 2016-19. Oversigten over indsatser - som skal eksekveres, så der sker en tilpasning til øgede regnmængder, og så risikoen for oversvømmelser reduceres - er blevet opdateret. Indsatser i Roskildes bymidte er under planlægning inden for rammerne af "*Regn i byer*". Handleplanen påregnes opdateret ultimo 2018.

Vandområdeplaner og obligatorisk indsatsprogram

De nye statslige vandområdeplaner for den næste planperiode 2015-2021 blev vedtaget i 2015. I stedet for den kommunale vandhandleplan, som blev udarbejdet i 2015, og som der stadig arbejdes på at realisere, har staten nu udstedt bekendtgørelser med obligatoriske indsatsprogrammer, som skal følges.

Vandrådet for oplandet til Isefjord og Roskilde Fjord er trådt sammen i 2017 – med Lejre Kommune som sekretariat. De første indsatser i henhold til bekendtgørelsen forventes ansøgt og igangsat i 2018.

Helhedsorienterede vandløbsprojekter

I 2017 blev der arbejdet videre på de helhedsorienterede vandløbsprojekter – Viby Å, Syvbækken, Mosevangen, Himmelev Bæk og Maglemose Å omhandlende tiltag til restaurering af vandløb med inddragelse af klima, natur og rekreative interesser. Ud fra disse projekter blev der prioriteret, udpeget delområder og igangsat detailprojektering.

Spildevandsplan

I 2015 blev der vedtaget en ny samlet spildevandsplan for 2015-21. Spildevandsplanen er digital for hele Roskilde Kommune. I spildevandsplanen er der taget højde for nye byudviklingsområder og forebyggelse af oversvømmelser ved en kontinuert klimatilpasning. Efterfølgende er der vedtaget 3 tillæg og yderligere 2-3 tillæg er under udarbejdelse.

Spildevand i det åbne land

- Spildevandet i det åbne land reguleres via påbud om forbedret rensning, og der er modtaget færdigmelding fra ca. 75 % af ejendommene.
- Forbedret håndtering af spildevand på Dyrskuepladsen og arealer omkring pladsen er blevet projekteret i 2017 og bliver implementeret i 2017-18.

Vandløb, supplerende driftstiltag

Der er igen i 2017 gennemført tiltag for at forbedre tilstanden i vandløbene, særligt de rørlagte strækninger – bl.a. ved Skensved Ås sammenløb med vandløb fra Hønske og ved Råmosegrøfterne i Jyllinge Nordmark. Råmosegrøften Syds udløb til fjorden er blevet ændret.

Rottebekæmpelse

En revision af rottehandlingsplanen er udarbejdet og skal politisk godkendes. Roskilde Kommune har relativt færre anmeldelser end sammenlignelige kommuner. Stigende udgifter til bekæmpelse på grund af ændret lovgivning bevirker, at gebyret blev reguleret for 2018.

Vandforsyningsplan

I 2017 blev en ny digital vandforsyningsplan, gældende for 2018-2025, udarbejdet. Planen blev vedtaget af byrådet i december 2017. Under udarbejdelsen blev de almene vandværkers ledningsnet og forsyningsområder opdateret, og der blev udført tilsyn på alle de almene vandværker i kommunen. Vandforsyningsplanen beskriver bl.a. det fremtidige vandbehov, hvor der er taget højde for udlæg af nye erhvervs- og boligområder jf. gældende kommuneplan samt de overordnede retningslinjer for forvaltningens administration på grundvand- og drikkevandsområdet.

Jordforurening og bæredygtig jordhåndtering

I efteråret 2017 er koordinering af jordflytninger optimeret i det webbaserede system Flytjord.dk. Det omfattende grave- og anlægsarbejde i kommunen betyder stor aktivitet - også på forurenede ejendomme - og dermed behov for miljøvurderinger og krav til risikosikring. Kommunen har i 2017 og hele 2018 stor fokus på bæredygtig jordhåndtering ved øget arbejde med genanvendelse af jord lokalt og samarbejde med regioner, andre kommuner og Roskilde Universitet omkring nytænkning indenfor området.

Strategisk Energiplan

I 2015 blev Roskilde Kommunes strategiske energiplan vedtaget af byrådet. Den strategiske energiplan skal medvirke til at løfte de lokale og nationale klimamålsætninger om mere vedvarende energi og reduktion af CO₂ udledning. Energiplanen indeholder en række indsatser på klima- og energiområdet til og med 2018. Se planen her:

http://roskilde.dk/sites/default/files/strategisk_energiplan_-_endelig_vedtagelse.pdf

I 2017 har fokus været på en lang række projekter i relation til varmeproduktion og -forsyning, energirenovering og -optimering, samt projekter i samarbejde med energi- og forsyningselskaberne VEKS I/S, Fors A/S og ARGO I/S. Derudover er der indgået nye tværkommunale og -regionale samarbejder og projektføløb på området.

I 2015 blev der afsat 0,7 mio. kr. til analyse og dialog om ca. tre landsbyers overgang fra olie-fyr til varmeforsyning baseret på vedvarende varmekilder. Projektet er videreført i 2017 med fokus på individuel varmeforsyning, hvor der i samarbejde med Energistyrelsens "Spar Energi"-kampagne og lokale landsbyråd er afholdt energiarrangementer for borgere, der står til at skifte varmeforsyning.

Videreførelse af partnerskabet Grøn Puls

Der blev i 2017 afsat 0,2 mio. kr. (fra Klima- og Miljøudvalgets driftsbevilling til energieffektiviseringer) til at fortsætte Grøn Puls Partnerskabet mellem Roskilde kommune, Roskilde Forsyning, ErhvervsForum Roskilde og Boligselskabet Sjælland. Partnerskabet har fokus på at fremme energieffektivisering og energirenovering af boliger og virksomheder. Se nærmere om Grøn Puls her:

<http://roskilde.dk/kommunen/innovation-og-nytaenkning/groen-puls>.

I 2017 har partnerskabet ud over at drive netværk og kommunikation især haft fokus på at realisere potentialer for energirenovering via energitjek af almene boligafdelinger, små og mellemstore virksomheder og private boliger gennem forskningsprojektet Save-E.

Byfornyelsesmidler som incitament til at energirenovere private boliger

Der blev i 2015 afsat 1,4 mio. kr. og i 2017 yderligere 0,1 mio. til byfornyelsesmidler som incitament til private boligejere til at energirenovere og konvertere til vedvarende energi. Af de afsatte midler forventes op til 0,6 mio. kr. i statslig refusion. Midlerne har ført til, at en del boligejere - herunder en ejerforening - har søgt om støtte til energirenovering. Ordningen videreføres i 2018 – også med reduceret statslig ramme.

Investering i vedvarende energi

I budgettet blev afsat 2,5 mio. kr. til at kommunen - via selskabsdannelse - kunne erhverve andele i vedvarende energianlæg og derved bidrage til den grønne omstilling i energiforsyningen. Kommunen har dannet selskabet Roskilde Vedvarende Energi A/S. Roskilde Vedvarende Energi har nu indkøbt vindmølleandele.

De væsentligste anlægsprojekter

Klimasikring Inderfjord Vest

Stormflodssikringen i Inderfjord Vest blev etableret i 2. halvår af 2017. Området kan nu beskyttes på knap to timer. Belægninger, belysning, beplantning og møbler mm. udføres foråret 2018.

Energirenoveringer af kommunale ejendomme

Der har som i tidligere år været afsat 25 mio. kr. til energirenoveringer af kommunale ejendomme (disse aktiviteter lånefinansieres).

Anden renovering af kommunale ejendomme

Der har været afsat 10 mio. kr. til skolerenoveringer, samt 16 mio. kr. til renovering af faglokaler i skolerne.

Mål og resultater

Klimafond

I 2017 gav Klimarådet støtte til 1) et projekt der satte fokus på tøj-genbrug, 2) et projekt der skabte øget kendskab til kommunens miljø- og klimatiltag gennem guidede ture og 3) et projekt om smart dataindsamling.

Klimapris

Fra udviklingspuljen blev der i 2017 afsat 0,05 mio. kr. til en klimapris. Klimaprisen skal gå til én eller flere virksomheder, der har gjort en særlig indsats for grøn og bæredygtig omstilling og har en lokal forankring. Prisen skal gives til velgørende grønt formål. I 2017 gik Klimaprisen til Boligselskabet Sjælland.

[Klimapolitik med politiske mål for 2015 og 2016](#) (se den her)

Den opdaterede klimapolitik blev godkendt i 2017. Visionen er at sikre en bæredygtig kommuneudvikling og medvirke til at forebygge klimaforandringer. Roskilde Kommune vil arbejde for 100 % vedvarende energi og herved på sigt blive CO₂-neutral. De politiske mål for 2017 og 2018 er:

- At udvikle, beslutte og gennemføre aktiviteter, der på kortere sigt bidrager til at nedbringe CO₂-udledningen fra energiforsyning parallelt med den langsigtede indsats i den Strategiske Energiplan.
- At udvikle, beslutte og gennemføre aktiviteter, der reducerer transportens CO₂-udledning både fra kommunens egen virksomhed og fra den totale transport i kommunen som geografisk område.
- At udvikle, beslutte og gennemføre aktiviteter, der reducerer CO₂-udledningen fra bygninger og som følge af borgernes energivaner.

CO₂-reduktion og bæredygtighed

I november 2017 afleverede Roskilde Universitet fem rapporter, der analyserer varmemeforbrug og varmeproduktion, vindpotentialer, KOD og biogas samt transport. Analysen vil indgå som input i udarbejdelsen af *Strategisk Klima- og Energi-handlingsplan*. Rapporterne indikerer, at Roskilde Kommune som geografisk område har reduceret CO₂-udslippet med 29 % siden 2008. Det grønne regnskab for kommunen som virksomhed viser en CO₂-reduktion i 2016 på 1,3 %. Regnskabet for 2017 fremlægges i juni 2018.

Energirenovering af kommunale ejendomme

Energirenoveringerne - som udføres på baggrund af den lovpligtige energimærkning - finansieres af lån, og lånene afdrages med de besparelser, som følger af de reducerede energiudgifter. Midlerne brugt til energirenovering af Lynghøjskolen, Materielgården Navervej 16, Gl. Amts Gård, samt en række mindre opgaver på skoler og institutioner. Se politik vedrørende drift og udvikling af fysiske aktiver [her](#).

Nøgletal

Nøgletalsbeskrivelse (udgifter i faste 2017-priser)	Regnskab 2016	Oprindeligt budget 2017	Regnskab 2017
Indsamlet dagrenovation kg/år pr. husstand	475	499	442
Indsamlet papir kg/år pr. husstand	86	93	83
Indsamlet glas kg/år pr. husstand	28	30	33
Bygninger (ekskl. udlejning og tekniske anlæg) i m ²	368.086	-	351.542
Udgifter til central bygningsvedligeholdelse i mio. kr. (inkl. midler til genopretning)	44,5	47,5	44,8
Vedligeholdelsesudgifter i kr. pr. m ²	128,8	-	133
Udlejningsejendomme og tekniske anlæg i m ²	98.665 ¹	-	30.725
Kommunale bygninger ekstern drift	-	-	64.596

¹ Regnskabstallet for 2016 inkluderer både udlejningsejendomme og tekniske anlæg samt kommunale bygninger i ekstern drift.